

EVROPSKI NADZORNIK ZA VARSTVO PODATKOV

Povzetek mnenja evropskega nadzornika za varstvo podatkov o predlogih sklepov Sveta o sklenitvi in podpisu sporazuma med Kanado in Evropsko unijo o prenosu in obdelavi podatkov iz evidence podatkov o potnikih (Passenger Name Record – PNR)

(Celotno besedilo tega mnenja v angleščini, francoščini in nemščini je na spletnem mestu ENVP <http://www.edps.europa.eu>)

(2014/C 51/06)

I. Posvetovanje z ENVP

1. Evropska komisija je 19. julija 2013 sprejela predloga sklepov Sveta o sklenitvi in podpisu sporazuma med Kanado in Evropsko unijo o prenosu in obdelavi podatkov iz evidence podatkov o potnikih (PNR) ⁽¹⁾ (v nadaljnjem besedilu: predloga), ki vsebujeta besedilo predlaganega sporazuma med Kanado in Evropsko unijo (v nadaljnjem besedilu: sporazum). Predloga sta bila ENVP posredovana 23. julija 2013.

2. ENVP je imel tudi priložnost, da poda mnenje pred sprejetjem predlogov. ENVP pozdravlja to predhodno posvetovanje. Ker pa je potekalo po sklenitvi pogajanj, njegovega prispevka ni bilo mogoče upoštevati. To mnenje nadgrajuje pripombe, ki so bile podane med predhodnim posvetovanjem.

II. Splošne pripombe

3. Kakor je bilo že navedeno ⁽²⁾, se ENVP sprašuje o nujnosti in sorazmernosti sistemov zbiranja podatkov PNR ter skupinskih prenosov podatkov iz PNR tretjim državam. Gre za pogoja, ki sta v skladu z Listino EU in Evropsko konvencijo o človekovih pravicah potrebna za vsako omejitev temeljnih pravic, vključno s pravico do spoštovanja zasebnega življenja in varstvom osebnih podatkov ⁽³⁾. V skladu s sodno prakso mora javni organ takšne morebitne omejitve ne samo utemeljiti z ustreznimi in zadostnimi

⁽¹⁾ COM(2013) 529 final.

⁽²⁾ Glej Mnenje ENVP z dne 9. decembra 2011 o predlogu sklepa Sveta o sklenitvi Sporazuma med Združenimi državami Amerike in Evropsko unijo o uporabi in prenosu evidenc podatkov o potnikih ministrstvu Združenih držav za domovinsko varnost, UL C 35, 9.2.2012, str. 16; Mnenje z dne 15. julija 2011 o predlogu Sklepa Sveta o sklenitvi sporazuma med Evropsko unijo in Avstralijo o obdelavi in prenosu podatkov iz evidence podatkov o potnikih (PNR) s strani letalskih prevoznikov avstralski carinski in mejni službi, UL C 322, 23.12.2011, str. 1; Mnenje ENVP z dne 25. marca 2011 o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o uporabi podatkov iz evidence podatkov o potnikih za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in pregon terorističnih in hudih kaznivih dejanj; Mnenje z dne 19. oktobra 2010 o globalnem pristopu k prenosu podatkov iz evidence imen letalskih potnikov (PNR) tretjim državam; Mnenje z dne 20. decembra 2007 o osnutku predloga okvirnega sklepa Sveta o uporabi evidence podatkov o potnikih (PNR) za namene kazenskega pregona, UL C 110, 1.5.2008, str. 1; Mnenje z dne 15. junija 2005 o predlogu sklepa Sveta o sklenitvi sporazuma med Evropsko skupnostjo in vlado Kanade o obdelavi predhodnih podatkov o potnikih (Advance Passenger Information – API)/podatkov iz evidence imen letalskih potnikov (Passenger Name Record – PNR), UL C 218, 6.9.2005, str. 6 (Vsa mnenja so na voljo na naslovu <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/cache/bypass/Consultation/OpinionsC>). Glej tudi mnenja delovne skupine iz člena 29 o PNR, ki so na voljo na naslovu http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/workinggroup/wpdocs/index_en.htm#data_transfers

⁽³⁾ Glej člene 7, 8 in 52(1) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (UL C 83, 30.3.2010, str. 389) in člen 8 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (ETS št. 5), Svet Evrope, 4. november 1950.

razlogi ⁽¹⁾, ampak mora biti dokazano tudi, da drugi manj vsiljivi načini niso na voljo ⁽²⁾. ENVP do zdaj še ni slišal prepričljivih argumentov, ki bi dokazovali nujnost in sorazmernost obsežne in rutinske obdelave podatkov o nesumljivih potnikih za namene kazenskega pregona.

4. Kljub temu ENVP pozdravlja zaščitne ukrepe za varstvo podatkov v sporazumu, čeprav obžaluje dejstvo, da se je obdobje hrambe glede na prejšnji sporazum s Kanado podaljšalo.

5. Pozdravlja tudi prizadevanja Komisije v zvezi s spremljanjem in uveljavljanjem pravnih sredstev v okviru omejitev, ki jih prinaša narava sporazuma. Kljub temu pa je zaskrbljen zaradi omejitev v zvezi s pravno presojo in dejstvom, da lahko v nekaterih primerih uveljavljanje pravnih sredstev v upravnih postopkih zagotavlja notranji organ, ki ni neodvisen. Sprašuje se tudi o primernosti izvršilnega sporazuma za zagotavljanje ustreznih in učinkovitih pravic posameznikom, na katere se nanašajo podatki.

6. Sporazum ureja, kako „kanadski pristojni organ“ uporablja podatke PNR, ki so jih posredovali letalski prevozniki EU in drugi letalski prevozniki, ki opravljajo lete iz EU ⁽³⁾. ENVP priporoča, naj se zahteva potrditev, da nobeden drug kanadski organ ne more neposredno dostopati do podatkov iz PNR teh prevoznikov ali jih zahtevati in tako zaobiti sporazuma.

IV. Sklepne ugotovitve

47. Kakor je bilo navedeno zgoraj, se ENVP sprašuje o nujnosti in sorazmernosti sistemov zbiranja podatkov iz PNR ter skupinskih prenosov podatkov iz PNR tretjim državam. Sprašuje se tudi o izbiri pravne podlage in priporoča, naj predloga temeljita na členu 16 PDEU v povezavi s členom 218(5) in 218(6)(a) PDEU.

48. ENVP skrbita tudi omejena razpoložljivost neodvisnega pravnega sredstva v upravnih postopkih in neobstoje popolnega uveljavljanja pravnih sredstev v sodnih postopkih za državljane EU, ki niso prisotni v Kanadi ter se sprašuje o primernosti izvršilnega sporazuma za doseganje teh pravnih sredstev. Priporoča tudi, naj se zahteva potrditev, da nobeden drug kanadski organ ne more neposredno dostopati do podatkov iz PNR prevoznikov, ki jih zajema sporazum.

49. ENVP v zvezi s posebnimi določbami sporazuma pozdravlja vključene zaščitne ukrepe za varstvo podatkov. Kljub temu bi moral sporazum:

- v celoti izključiti obdelavo občutljivih podatkov,
- določiti brisanje ali anonimizacijo podatkov takoj po njihovi analizi in v največ 30 dneh po njihovem prejemu ter vsekakor skrajšati in utemeljiti predlagano obdobje hranjenja, ki je bilo glede na prejšnji sporazum o podatkih iz PNR s Kanado podaljšano,
- omejiti kategorije podatkov iz PNR, ki se bodo obdelovale,
- izrecno navesti, da bo splošen nadzor opravljal neodvisni organ.

50. Poleg tega priporoča, naj se v sporazumu ali spremljajočih dokumentih določi naslednje:

- nadaljnja omejitev in pojasnitev konceptov, ki opredeljujejo namene sporazuma,
- pojasnitev, katere vrste „zakonite“ diskriminacije bi bile mogoče,

⁽¹⁾ Glej sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice z dne 4. decembra 2008 v zadevi S. in Marper proti Združenemu kraljestvu.

⁽²⁾ Glej sodbo Evropskega sodišča z dne 9. novembra 2010 v združenih zadevah Volker und Markus Schecke GbR proti Land Hessen in Hartmut Eifert proti Land Hessen ob udeležbi Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung (C-92/09 in C-93/09, ZOdl., str. I-11063).

⁽³⁾ Glej obrazložitevni memorandum predlogov in člen 3(1) sporazuma.

- določitev obveznosti obveščanja Evropske komisije in organov za varstvo podatkov o kršitvah podatkov,
- dopolnitev določb o preglednosti,
- razširitev prepovedi odločanja izključno na podlagi avtomatizirane obdelave na vse odločitve, ki vplivajo na potnike na podlagi sporazuma,
- določitev, katerim organom v Kanadi je mogoče posredovati podatke iz PNR, in dodajanje zahteve za predhodno sodno odobritev ali obstoj neposredne nevarnosti, določitev obveznosti vključitve ustreznih zaščitnih ukrepov za varstvo podatkov v sporazume ali dogovore z drugimi državami ali organi prejemniki ter za obveščanje Evropske komisije in organov EU za varstvo podatkov o njih,
- imenovanje ustreznih organov in določitev odvrtilnih sankcij za nespoštovanje sporazuma,
- opredelitev mehanizmov, ki so na voljo osebam, ki ne prebivajo v Kanadi, da lahko zahtevajo pravno presojo v skladu s kanadsko zakonodajo,
- pojasnitev, ali je mogoče pravico do pravne presoje uveljavljati tudi, če ustrezna odločitev ali ukrep ni bil sporočen zadevnemu posamezniku, še posebej, če so kršene določbe sporazuma, ki niso povezane z dostopom in popravki/zaznamki,
- določitev, na katero „drug[o] pravn[o] sredstvo[...]“, ki lahko vključuje odškodnino“, se sklicuje člen 14(2),
- določitev pogostosti pregledov izvajanja sporazuma, njihove vsebine (ki bi morala vključevati tudi oceno njegove nujnosti in sorazmernosti) in izrecno vključitev organov EU za varstvo podatkov v skupino EU za pregled.

V Bruslju, 30. septembra 2013

Peter HUSTINX
Evropski nadzornik za varstvo podatkov
